

8. ECONOMISCH STRAFRECHT/DROIT PÉNAL ÉCONOMIQUE

Dirk Libotte¹⁵

Wetgeving/Législation

Wet van 20 september 2012 tot instelling van het 'una via'-principe in de vervolging van overtredingen van de fiscale wetgeving en tot verhoging van de fiscale penale boetes, BS 22 oktober 2012, 64132

OPSPORING

Onderzoek – Opsporingsonderzoek – Algemeen – Fiscale vervolging – Strafrechtelijke fiscale geldboete

INFORMATION

Instruction – Information – Généralités – Poursuites fiscales – Amendes pénales fiscales

In het *Staatblad* van 22 oktober 2012 werd de wet gepubliceerd die het 'una via'-beginsel introduceert in fiscale strafzaken. Dit beginsel vormt een toepassing van het *non bis in idem*-beginsel, en strekt ertoe de (door het EHRM bekritiseerde) cumul tussen enerzijds een strafvervolging, en anderzijds een fiscale vervolging in het kader waarvan fiscale sancties worden opgelegd, uit te sluiten. Krachtens de nieuwe wet, wordt de opeisbaarheid van de belastingverhoging geschorst wanneer de procureur de strafvordering uitoefent wegens feiten van fiscale fraude. Ook wordt de verjaring van de fiscale vordering geschorst. De aanhangigmaking van de strafzaak bij de correctionele rechtbank maakt de belastingverhoging definitief niet opeisbaar. De beschikking tot buitenvervolginstelling daarentegen maakt volgens de tekst een einde aan de schorsing van de opeisbaarheid en de schorsing van de verjaring. Vermits het uitoefenen van de strafvordering de fiscus enigszins 'blokkeert' in diens actiemogelijkheden, wordt in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering een overlegstructuur in het leven

geroepen tussen fiscus en parket, in het kader waarvan op ruime schaal aan informatie-uitwisseling zal worden gedaan. De politiediensten kunnen aan dit overleg deelnemen.

De keuze van de wetgever om de mogelijkheid tot oplegging van fiscale sancties te schorsen in afwachting van de uitkomst van de strafzaak is vreemd te noemen in de mate het omgekeerde blijkbaar niet geldt: na een fiscale veroordeling (met belastingverhoging) blijft een strafvervolging klaarblijkelijk mogelijk. Vraag is of dit de toets aan het gelijkheidsbeginsel zal doorstaan. Ook de keuze van de wetgever om de schorsing van de belastingverhoging en de fiscale verjaring te koppelen aan een hoogst onduidelijk begrip als het 'uitoefenen van de strafvordering' in de zin van artikel 460 WIB riskeert aanleiding te zullen geven tot problemen.

De nieuwe wet verhoogt ook op drastische wijze de bestaande fiscale geldboetes. Deze worden opgetrokken van 125.000 EUR (zonder opdecimes) naar 500.000 EUR, waarbij tegelijk ook de wet op de opdecimes van toepassing wordt op deze geldboetes. Aan de huidige opdecimes betekent dit dat de fiscale geldboete maximaal 3.000.000 EUR kan bedragen, een vermenigvuldiging dus met een factor 24. Het ontradingseffect dat de wetgever hiermee zocht zal zijn doel wellicht niet missen.

De wetswijzigingen ('una via' en verhoging geldboetes) werden zowel doorgevoerd in het Wetboek Inkomstenbelastingen als het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde. In het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten en het Wetboek diverse rechten en taksen werden enkel de geldboetes verhoogd zoals hierboven vermeld en werd de overlegstructuur tussen fiscus en parket verankerd. In het Wetboek Successierechten werd enkel de overlegstructuur ingebouwd.

9. MEDEDINGINGSRECHT EN GEREGULEERDE SECTOREN/DROIT DE LA CONCURRENCE ET SECTEURS RÉGULÉS

Nathan Cambien¹⁶

Rechtspraak/Jurisprudence

Raad voor de Mededinging 30 juli 2012

Tondeur Diffusion SA / Presstalis SARL

Beslissing: 2012-C/C-03

Zaak: CONC-P/K-03/0006

¹³ Verslag (Thissen) over het wetsontwerp houdende wijziging van sommige bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, *Parl.St.* Kamer 1993-94, nr. 1275/6, 21-23; Verslag (Verleyen) over het voorstel van wet houdende wijziging van sommige bepalingen van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, *Parl.St.* Senaat 1992-93, nr. 821/2, 28-32; H. COUSY en G. SCHOORENS, *De nieuwe wet op de landverzekeringsovereenkomst. Parlementaire voorbereiding van de wet van 25 juni 1992 en van de wijzigende wet van 16 maart 1994*, Mechele, Kluwer, 1994, 260-265.

¹⁴ Zie o.m. B. DUBUISSON, "Rapport belge concernant l'assurance de la responsabilité civile: couverture dans le temps" in H. COUSY en H. CLAASSENS (eds.), *Aansprakelijkheidsverzekering: dekking in de tijd*, Antwerpen, Maklu, 1997, 75; P. COLLE, *Algemene beginselen van het Belgische verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 197; L. SCHUERMANS, *Grondslagen van het Belgisch verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 450. Zie echter *contra* M. FONTAINE, *Droit des assurances*, Brussel, Larcier, 2010, 446 (en verwijzingen in vn. 1606).

¹⁵ Advocaat Stibbe.

¹⁶ Advocaat Eubelius Brussel; medewerker K.U.Leuven.

MEDEDINGING

Belgisch mededingingsrecht – Restrictieve mededingingspraktijken – Korting met getrouwheidseffect

CONCURRENCE

Droit belge de la concurrence – Pratiques restrictives – Rabais fidélicisant

Presstalis is een Franse onderneming die instaat voor de export van Franse tijdschriften naar de Belgische, Zwitserse en Canadese markt. Uitgevers kregen een korting indien ze hun volledige export voor deze drie markten aan Presstalis toevertrouwden. Tondeur Diffusion, een Belgische distributeur van tijdschriften, diende in 2003 klacht in tegen dit kortingsysteem bij de Raad voor de Mededinging. De Raad besloot de zaak te onderzoeken nadat eerdere onderzoeken door de Franse mededingingsautoriteit en de Europese Commissie werden stopgezet op procedurele gronden.

De Raad stelt om te beginnen dat Presstalis een machtspositie heeft op de markt voor de export van Franse tijdschriften die per nummer worden verkocht. De Raad betreft echter ook de stroomafwaartse markt in zijn analyse, namelijk de Belgische markt voor de verkoop van tijdschriften die per nummer worden verkocht. Het aangevochten kortingsysteem maakt volgens de Raad een misbruik van machtspositie uit omwille van het getrouwheidseffect dat ervan uitgaat. De aangeboden kortingen zorgen namelijk voor een verregaande klantenbinding en maken het zo gevoelig moeilijker om te concurreren op de onderzochte markten. De economische argumenten aangebracht door Presstalis ter rechtvaardiging van het kortingsysteem worden door de Raad verworpen.

De Raad legt ook een boete op van 245.530 EUR. Bij de bepaling van dit bedrag werd rekening gehouden met de lange duur van het onderzoek en met het feit dat Presstalis het aangevochten kortingsysteem reeds in 2004 heeft stopgezet.

Raad voor de Mededinging 31 augustus 2012

Swissport Handling SA / Flightcare SL en Flightcare Belgium NV

Beslissing: 2012-C/C-21

Zaak: MEDE-C/C-12/0011

MEDEDINGING

Belgisch mededingingsrecht – Concentraties – Duopolie – Voorwaarden en verplichtingen

CONCURRENCE

Droit belge de la concurrence – Concentrations – Duopole – Conditions et charges

Deze zaak betreft de overname van Flightcare door Swissport Handling. Beide ondernemingen zijn actief als grondhandelaar voor cargo op de luchthaven van Brussel-Nationaal. Flightcare levert zowel 'airside' (op de tarmac) als 'landside' (voorbij de tarmac) grondafhande-

lingsdiensten; Swissport Handling leverde voor de overname enkel 'landside' grondafhandelingsdiensten. Na de overname zou Swissport Handling een zeer groot marktaandeel verkrijgen op de markt voor de 'airside' grondafhandelingsdiensten voor cargo, die zich stroomafwaarts bevindt t.a.v. de markt voor de 'landside' grondafhandelingsdiensten voor cargo. Hierdoor zou het risico ontstaan dat de grote marktmacht op de eerste markt zou worden gebruikt om de concurrentie op de tweede markt te beperken, bijvoorbeeld door het aanbieden van kortingen aan klanten die op beide markten diensten afnemen van Swissport Handling. Dit risico wordt nog versterkt doordat de 'airside' cargomarkt in Brussel-Nationaal via een licentiesysteem aan slechts twee ondernemingen is voorbehouden.

Om aan deze mededingingsrechtelijke bezwaren tegemoet te komen heeft Swissport Handling twee verbintenissen aangeboden. Ten eerste verbindt het zich ertoe om, na de concentratie, haar afnemers niet te verplichten om zowel 'landside' als 'airside' diensten bij haar af te nemen en om geen prijskorting te geven om de enkele reden dat klanten bij haar beide diensten afnemen. Ten tweede verbindt Swissport Handling zich ertoe, voor zichzelf en voor de ondernemingen die tot haar groep behoren, om ten hoogste één van de twee door de overheid verleende licenties voor grondafhandeling van 'airside' cargodiensten te verwerven. Deze verbintenissen gelden zolang er voor airside cargodiensten een duopolistische marktstructuur is met gevaar voor mededingingsbeperking. De Raad besluit om de concentratie toelaatbaar te verklaren op voorwaarde dat de net genoemde verbintenissen (die de Raad verbindend verklaart) worden nageleefd.

Hof van Justitie van de Europese Unie 12 juli 2012

Compass-Datenbank GmbH / Republik Österreich

Zaak: C-138/11

MEDEDINGING

Europees mededingingsrecht – Machtspositie – Misbruiken – Begrip 'onderneming'

CONCURRENCE

Droit européen de la concurrence – Position dominante – Abus – Notion d'«entreprise»

Compass-Datenbank is een Oostenrijkse onderneming die een elektronische databank exploiteerde met gegevens over in Oostenrijk actieve ondernemingen. Voor het opstellen en actualiseren van deze databank baseerde Compass-Datenbank zich in belangrijke mate op de gegevens uit het Firmenbuch (het Oostenrijkse handels- en ondernemingsregister), die oorspronkelijk onbeperkt door haar mochten worden gebruikt. In 2001 besliste de Oostenrijkse Staat echter dat de gegevens van het Firmenbuch niet langer door Compass-Datenbank mochten worden gebruikt voor de actualisering van haar databank. Volgens Compass-Datenbank maakt die beslissing